

Účinnost podpory rozvoje osobnosti dětí včetně dětí se SVP a celkové výsledky vzdělávání

1.2.1 Podpora dětí učitelem

V mateřských školách bylo v rámci inspekční činnosti realizováno celkem 2 363 hospitací. Jejich cílem byla podpora osobnostního rozvoje každého jednotlivého dítěte a zjišťování a hodnocení naplňování školního vzdělávacího programu v praktických podmínkách školy. ČŠI mimo jiné také sledovala uplatňování účinných pedagogických přístupů, metod práce a hodnocení dětí s ohledem na poskytování zpětné vazby. Velkou pozornost věnovala také organizaci vzdělávání z hlediska respektování vývojových a individuálních potřeb dítěte a psychohygienických zásad.

ČŠI zaznamenala snahu PP diferencovat nároky na jednotlivé děti v 76,6 % hospitací, ve zbývajících procentech byl tento základní požadavek RVP PV při vzdělávání dětí opomíjen. Pozitivním zjištěním bylo, že se PP snažili poskytovat dětem hodnotící pozitivní zpětnou vazbu (78,9 %) a motivovat je tím k lepším výsledkům ve vzdělávání. Dle celkového kritériálního hodnocení tak byla podpora rozvoje osobnosti dětí hodnocena jako příklad dobré praxe v 7 % MŠ, v 89,2 % MŠ dosahovaly základní požadovanou úroveň, rizika byla zjištěna pouze v 3,8 % MŠ.

Ve vzdělávacím procesu stále převládala frontální výuka (93,8 %). Skupinová výuka byla zaznamenána v 52,3 %, samostatná práce dětí v 55,2 %, individualizovaná výuka v 37,6 %. Uplatňování dovednostně-praktických metod měla možnost ČŠI sledovat v 82,3 % hospitací, názorně-demonstrační metody (experimentování) v 46,8 %. Integrované pojetí vzdělávacího obsahu bylo patrné v 82,9 % hospitací, kdy vzdělávací oblasti byly vhodně propojeny v souvislostech.

1.2.2 Nabídka péče o děti se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP) v předškolním vzdělávání

RVP PV ve své základní koncepci vychází z respektování individuálních potřeb a možností každého dítěte. Je tedy základním východiskem i pro přípravu vzdělávacích programů pro děti se SVP.

Z celkového počtu dětí v předškolním vzdělávání bylo podle statistiky MŠMT v MŠ zařazeno 2,8 % dětí se SVP. V navštívených MŠ byl ve srovnání se ZŠ, stejně jako v minulém školním roce (2,5 %), zjištěn poměrně nízký podíl dětí se speciálními vzdělávacími potřebami (4,5 % ze sledovaných dětí mělo SVP, přičemž 0,8 % dětí bylo ze sociokulturně znevýhodněného prostředí).

Podle individuálního vzdělávacího plánu se na doporučení školského poradenského zařízení vzdělávalo 2,5 % dětí. ČŠI při hospitační činnosti zjistila, že podpůrná opatření, spočívající ve využívání speciálních postupů a metod, byla využívána v 50 % navštívených tříd, ve kterých byly přítomny děti se SVP. Kompenzační, rehabilitační a speciální učební pomůcky byly použity v 34,6 %, služby asistenta pedagoga byly zajištěny v 47,2 % a jinou úpravu organizace vzdělávání provedlo 22,7 % škol.

ČŠI vyhodnotila, že se PP jen velmi málo účastnili dalšího vzdělávání zaměřeného na podporu dětí se SVP. V posledních třech letech absolvovalo toto vzdělávání 20,6 % PP, což bylo o něco více než v předešlých letech. Dalšího vzdělávání s touto problematikou se neúčastnilo 61,8 % PP.

Mateřské školy poskytují velmi dobrou podporu dětem, které přicházejí ze sociokulturně znevýhodněného prostředí. Z celkového počtu navštívených škol jich 14 % uvádělo, že s těmito dětmi pracuje. Z toho 9,8 % MŠ potřebám dětí přizpůsobilo ŠVP a systematicky realizovalo pro tyto děti vyrovnávací opatření, zaměřená zejména na překonávání jazykové bariéry a na jejich celkovou rozvojovou stimulaci. ČŠI v tomto roce navštívila také přípravné třídy 39 základních škol, které mají za úkol vyrovnávat vývoj sociálně znevýhodněných dětí